

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Brassóban egy hóra 52 lej
negyedévre 140, félévre 270, egy évre 500 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 170, 320 és 600 lej
Külföldre negyedévre 250, félévre 500, egész évre 800 lej

FOSSZERKESZTO
SZELE BELA dr.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÁDOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Nagy dolog

történt Genfben. A világbéke templomá-
nak alapkövét rakták le. Azokból a szik-
lákból vágta Macdonald és Herriot ezt a
követ, melyet az önzés, hatalmaskodás és
kapzsiság évezredek óta görgettek az em-
beriség boldogulása elé.

Nagy dolog, hogy idáig eljutottak. És
a leszerelő akció valóban katonásan törté-
tént. Vezényszóra, gyorsan, alaposan, el-
lenmondás nélkül. És ha az államok le-
fegyverzése is ebben a tempóban és főképp
ebben a szellemben történne, megszület-
né a világ legnagyobb csodája: az általá-
nos, a fegyvertelen, az igazi béke.

De vajjon a továbbiak is olyan egy-
szerűen, olyan simán, olyan biztosan törté-
nének-e? Vajjon az a lelkes óváció,
melyet az angol és francia miniszterelnö-
kök hatalmas békebeszédével váltottak ki,
nem fog-e csakhamar a kiábrándító kritika,
a magánérdek védelmére kiáltó ellenmondás,
a népekből és nemzetekből mindig kiütköző
hatalmi vágy hűtőkamrájába kerülni?

A napoleoni időkben is szó volt már
az európai népek nagy kibéküléséről, össz-
hangjáról, sőt általános lefegyverzéséről
is. A francia gránátosok csizmái akkor is
a német szabadságot és kulturát taposták.
S a már csaknem megérett gyümölcsöt
durva kezek leverték a fáról, s a népek
egymással tovább birkózva, összetaposták.
Akkor csinált koporsót egy német asztalos
ezzel a felirattal: «Itt nyugszik az igazi és
ismeretlen béke.»

Vajjon ebből a kivilágított koporsó-
ból ma a valódi béke készül feltápasz-
kodni? Vajjon a már pirosuló gyümölcsöt
nem verik-e le újra barbár kezek és egy-
mást halálra kereső ellenségek nem ta-
poszák-e össze?

A lelkiismeret rettenetes póré folyik
itt az emberiség megváltásáért, a háboru
ellen, melyet Victor Hugo gonosztetnek
mondott, szemben a békével, mely a ci-
vilizáció ereje. A háboru a vádlottak pad-
ján ül, mondta a nagy költő, s a lelkiis-
meret panaszára folytatja a civilizáció
a hódítók és hadvezérek ellen és min-
den terhelő adatot összehord.

Herriot és főképp Macdonald a néps-
zövetség forumán vezetik most ezt a
pört. De vajjon megnyerik-e? Rá tudják-e
venni az óriási orosz hatalmat, hogy le-
mondjon akár a kommunizmusról, akár
egykori világimperiának gazdag ja-
vairól? És le tudják-e csillapítani a fran-
cia nemzeti önérték ágaskodó tűzparipá-
ját és ártalmatlanná tenni a germán re-
vansakarát robbantásra kész pokolgépeit?
Kiragadhatják-e az ujonnan alakult ál-
lamok kezéből a villogó kardot, melyet
ma még fenyegetően forgálnak a tegnapi
halálos ellenségek felé?

A genfi konferenciától a nemzetközi
konferenciáig, a genfi elsőfoku bíróságtól
a felebbezhetetlen döntőbírósig, az ün-
nepies módon lerakott alapköttől a mo-
numentális székesegyházig még sok idő,
sok verejték, sok áldozat szükséges. Vaj-
jon képes-e mindezt az Európa, mely
idáig csupán a nyers erő, a hódító aka-
rat, a hatalmi kizárólagosság vérfürdőjé-
ben gázolt, s az erőszakot a jog, az öné-
rteket az igazság, a gigászi harc készsé-
get a békés haladás harmóniája fölé he-
lyezte?

A felelősség kérdése veszélyezteteti Németország szanálását

Marx ragaszkodik jegyzéke elküldéséhez — Ujabb nehézségek a genfi konferencián

(A Brassói Lapok tudósítójától.) A néps-
zövetség genfi tanácskozásaira, ame-
lyeknek Macdonald angol miniszterelnök
adott lendületet a közgyűlés első ülésén
a megszervezendő döntőbírósról mon-
dott beszédével, zavarólag hatott a né-
met kormányra az a törekvése, hogy a
háborus felelősség kérdését most újból
feszítse. A tanácskozások legújabb fázis-
ában ez a kérdés vonul végig s az an-
tán képviselőinek felfogása szerint ennek
a kérdésnek a tárgyalásba való bevonása
beláthatatlan válságot idézne elő. Az angol
és a francia miniszterelnökök utasították
berlini nagyköveteiket, hogy a bejelentett
jegyzék elküldése ellen járjanak közbe a
német külügyi hivatalnál. A nagykövete-
knek figyelmeztetniük kell a német kor-
mányt arra, hogy ez a lépés Németország
pénzügyi és gazdasági helyzetére végzetes
kihatással lehet, s a népszövetségbe va-
ló felvétele is ettől függ.

A francia sajtót is élénken foglal-
koztatja a felelősség kérdésének felveté-
se, s a lapok ügyetlen balfogásnak minő-
sítik Marx kancellárnak ezt a törekvését.
Egyben azt a reményüket fejezik ki, hogy
a józan németek közbelépése megakadályozza
ezt a lépést, amely súlyos kihatás-
sal volna Németország jövőjére.

Herriot a német törekvésekről

Amikor Herriot a marnei csata év-
forduló ünnepségeiről visszatért, fogad-
ta a párisi sajtó képviselőit, s kijelentette,
hogy nagyon meg van elégedve a genfi
tanácskozások eredményével. Hangoztat-
ta, hogy Franciaországnak nincs ellenve-
tése az ellen, ha Németországot felveszik
a Nemzetek Szövetségébe, de szem előtt
kell tartani az egyezségi okmány kiköte-
seit.

A német kormányra a háborus fele-
lősségről kibocsátandó jegyzékéről azt
mondotta, hogy az igen komoly zavart tá-
maszthat a mostani helyzetben, mert eb-
ben a versaillesi szerződés alapjainak meg-
támadására irányuló kísérletet kell látni.
Franciaországnak erre a jegyzékre adan-
dó válasza már kész, s az határozott és
szabatos lesz.

Marx nem küldi el a jegyzéket?

Amikor Herriotnak ez a nyilatkozata
a francia lapokban megjelent, a genfi de-
legátusok között már híre járt annak,
hogy Marx kancellár elejti a háborus fe-
lelősségről szóló jegyzék elküldésének ter-
vét. A genfi francia követség azonban ezt
a hírt kételkedéssel fogadta, mert arról hi-
vatalosan nem szerzett tudomást.

A hírt egyébként sem meg nem erősít-
tették, sem meg nem cáfolták. Német kö-
rökben viszont Berlinből úgy értesülünk,
hogy a kormány a kiáltvány kibocsátása
ügyében a döntést későbbre halasztotta.

Berlinből érkezett újabb jelentés azt
mondja, hogy a kormány a jövő hét ele-
jén tanácskozik a háborus felelősségről,
szóló jegyzék formájáról és az elküldés
időpontjáról.

A hétfői ülés

A hétfői ülésen Schanzer (Olasz-
ország) kifejtette, hogy az egyezségi ok-

mány révén sikerül megoldani a bizton-
ság problémáját. Vannak azonban sze-
rinte olyan erkölcsi és politikai jellegű
viszályok is, amelyek nem vonhatók bi-
rói eljárás alá. Az amerikai javaslatot-
kat az európai gondolkodásmóddal el-
lentésként tartja.

Motta elnök a nemzetközi törvény-
szék és a döntőbírósi eljárás mellett
nyilatkozott. Kérte, hogy a közgyűlés tel-
jesítse vállalt kötelezettségeit, s könnyít-
sen a népek fegyverkezési terheire.

Hofmaier kijelenti, hogy Németország
nak a népszövetségbe való felvételére fel-
tétlen szükség van, mert csak így erősöd-
hetik meg a bizalom a nemzetek szövet-
sége iránt.

A legközelebbi ülés kedden.

Macdonald Londonban

LONDON. (A Brassói Lapok tu-
dósítójától.) Macdonald miniszterelnök ma
Genfől Londonba érkezett. Az ünnepi
tüntetés, amelyre London lakossága ké-
szült, elmaradt, mert a közönség nem is-
merte fel az esti órákban a miniszterelnök
köt.

Macdonald a sajtó képviselői előtt
kijelentette, hogy a genfi eredményekkel
meg van elégedve, s reméli, hogy a nem-
zetek közvéleménye támogatni fogja azo-
kat, akik gyakorlati rendszabályokkal
akarják megoldani Európa problémáit. —
Meggyőződése szerint a világ jövő béké-
jét most már sikerült szilárd alapokra
helyezni.

Bethlen, Daruváry, Herriot és Macdonald

Bethlen és Daruváry, akik — bár
nem hivatalosan — részt vesznek a gen-
fi tanácskozásokon, pénteken és szomban
a francia és az angol kormányelnö-
kökkel hosszabb eszmecsere folytattak,
s nekik Magyarország általános helyzeté-
ről részletes tájékoztatást adtak.

Megünnepezték a Marnei csata tizedik évfordulóját

PARIS. (Saját tudósítónk távirata.) Me-
auxban vasárnap ünnepelték meg a marnei
csata tizedik évfordulóját, s ez alkalommal
ott leplezték le Gallieni tábornok emlékszob-
rát, akinek akkor sikerült megakasztani a né-
met offenzívát. Az ünnepi beszédet Nollet
hadügyminiszter mondotta, majd Herriot mi-
niszterelnök beszélt, aki kegyelettel emléke-
zett meg a háboru áldozatairól és Gallieni
szerepéről. A genfi tanácskozásokról is szólt
s fenn hirdette Franciaország ártatlansá-
gát a háboru előidézésében. Nyomatékosan
hangsúlyozta Franciaországnak azt az akara-
tát, hogy mindenáron megszerzi biztonságát.
Örömet fejezte ki, hogy a nemzetek megér-
tették, amikor azt mondotta, hogy leszeré-
lésre nem lehet gondolni biztonság nélkül.
Végül biztosította a hallgatóságot arról, hogy
teljes erejével a béke helyreállításáért küzd.

A lej Zürichben nyitáskor 2.75

Román lapszemle

A Dimineata ma reggeli számában súlyos vádakkal lép fel a román postaigazgatás ellen. Teszi pedig azt abból az alkalomból, hogy a postaigazgatás felcserélte a külföldi küldemények tarifáját. A lap nem az emelést kifogásolja, hanem azt, hogy a szeptember elsején életbelépett drágulást a postaigazgatóság Bukarestben csak tegnap hozta nyilvánosságra.

Érdekes, hogy mivel mentegőzött a postaigazgatóság az emelés késedelmes nyilvánossághozvételéért. A minisztertanácsos határozatot már augusztus huszonharmadikán közölték a postaigazgatósággal. Huszonnegyedikén vasárnap volt, tehát csak huszonötödikén történt meg az intézkedés, hogy az emelésről a postahivatalokat értesítsék. A kezelő hivatalnok helyett, hogy ezt táviratilag végezte volna, posta útján, sokszorosítva akarta a rendeletet szétküldeni. A sokszorosítás persze még szeptember másodikán sem volt kész, amikor a hibára rájöttek. Természetesen azonnal távirati értesítéseket küldtek az értekezési helyekre. Egyben megnyugtatták a postaigazgatóságot: minden hivatalnokot, akinek része van ebben a tévedésben, száz lej bírsággal sújtott, sőt meg is szidta őket.

Ennek a hanyag postai kezelésnek a regisztrálása alkalmat adott a Dimineatanak arra, hogy egy másik visszaéléstől számoljon be, amelyet a lap „világbotrány” címmel említt. Azt állítja, hogy a postán rendszeresen fosztogatják a külföldről érkező értékleveleket. A leleplezés abban kulinál, hogy a távirathivatal néhány megfizetett tisztviselője a Dimineatanak szülő hírlap-táviratokat előbb az Universtulnak küldi meg, s a Dimineatanak már csak akkor kézbesíti, amikor a lapot lezárta, s így azt nem használhatja. Az Universtul a Dimineatanak drágán megfizetett távirati anyagával jelenik meg már megkora reggel, a Dimineata pedig lemarad a külföldi eseményekről.

— Ilyesmi még Honolulu-ban sem történhetik meg — írja a Dimineata és szigorú vizsgálatot követel ebben az igazán szokatlán, s részleteiben minden elképzelhetőt felülmúló ügyben.

Nem törlik el az egyetemi felvételi vizsgákat

A felvételi vizsgák éle nem irányul a kisebbségek ellen — Banescu egyetemi rektor nyilatkozata

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egyetemi tanárok körében, mint már jelentettük, mozgalom indult meg, hogy a felvételi vizsgák, amelyet érettségi után kell tenni, hogy a diák előtt megnyíljen az egyetem kapuja, eltöröljék. Ez a vizsga, mint mondják akadályt képezi annak, hogy a diákok, különösen a kisebbségi diákok helyet kapjanak az egyetemen. Az egyetemi tanács állítólag szintén a vizsgák eltörlése mellett foglalt állást és felterjesztést tett a miniszterhez, amelyben sürgős intézkedést kért.

Munkatársunk ma felkereste Banescu egyetemi rektort, aki a vizsgák eltörléséről a következőket mondotta:

— Szó sincs arról, hogy az egyetemi tanács a vizsgák eltörlése mellett döntson, elsősorban azért sem, mert a tanács még nem is ülésezett. Nekünk a minisztertől határozott utasításunk van, hogy a vizsgákat feltétlenül fenn kell tartani és ebben a miniszternek igaza van. Az érettségi bizonyítvány mint az utóbbi időben bebizonyosodott nem alkalmas arra, hogy az egyetemi évekre kvalifikáljon, mert jóbarátságok, komaságok és más szempontok segítik hozzá a diákok ehhez a bizonyítványhoz.

— Nem igaz az, hogy a felvételi vizsgák éle a kisebbségek ellen irányul, a gyakorlat azt mutatja, hogy románokat éppen olyan százalékban utasítottunk vissza mint magyarokat. A múlt évi vizsgáknak az volt a hibája, hogy a jogi fakultáson nem vizsgáztattunk. Az idén a jogászoknak is vizsgáznunk kell és valószínű, hogy sokkal becsültebb lesz az ideai jogi fakultás, mint a tavalyi.

— A vizsgák ötödike után kezdődnek, az előadások huszadika után. Remélem, hogy az ideai esztendő eredményesebb lesz, mint a tavalyi.

Teljes erővel folyik a polgárháború Kinában

Anglia és Amerika magatartása súlyos konfliktusokat idéz elő Ázsiában

SANGHAI. (A Brassói Lapok tudósítójának jelentése.) Csanesolin marsall tegnap megüzente a háborút a pekingi kormánynak és Wu-Pei-Fu diktátornak. Sanghailól tízenöt angol mérőföldre a kormánycsapatok megverték a felkelőket. — Tsa-Kun köztársasági elnök ellen Lu-Yung-Siang is megkezdte a háborút s kibocsátott kiáltványában az elnököt notórius csirkefogónak nevezte. A nagyhatalmak, főként azonban Anglia és Amerika jegyzéke megtiltotta a felkelőknek, hogy Sanghailt megtámadják, ennek ellenére a felkelés terjed. A harcok az európaiak életét nem befolyásolják, tegnap ágyudörgés közben polót fűszottak. A felkelővezér közértesítésére akár élve, akár halva, ötvenezer dollár jutalmat tűztek ki.

BUKAREST. Moszkvából érkezett jelentés szerint az orosz kormány felette éles

hangu jegyzéket intézett az angol kormányhoz, amelyben tiltakozik az ellen, hogy Anglia és Amerika a kínai felkelőkkel szemben ellenséges magatartást tanúsít.

Az orosz külügyi hivatal vezetője ma a külhatalmak moszkvai képviselői előtt kijelentette, hogy a szovjetkormány a kínai helyzetet Amerika és Anglia magatartása miatt felette kritikusan tartja. Egyben kijelentette, hogy kényszerítve érz magát arra, hogy Kína belügyeibe való ilyen beavatkozás ellen erőlesen tiltakozzék.

NEWYORK. Hughes államtitkár a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy azok a hírek, amelyek szerint Anglia, Amerika és Franciaország titkos szerződéseket alapján beavatkozik a kínai eseményekbe, valótlan.

A francia hadsereg első nagy hadgyakorlata a világháború után

Szerenád a genfi konferenciának

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A francia hadsereg most tartja meg első nagy hadgyakorlatát a fegyverszünet után. Nem véletlen, hogy a francia vezérkar éppen Lowraine-t választotta a „a grande manœuvre” helyül, sem az, hogy éppen azt az időpontot, midőn a genfi konferenciának kell összeülnie a nemzetközi fegyverkezés megtárgyalására. Egy kis ellentétetés akár ez lenni Macdonaldnak, aki a londoni konferenciára a spitheadi hadiflottát vonultatja fel.

A bevezető akció már tegnap megkezdődött. Penet tábornok vezetésével a 20-ik hadtest fejlődik föl Sarreguemines irányában. Az ellenséges csapatot a marokkói hadosztály képezi, mely Berthelot tábornok parancsnoksága alatt áll. Szeptember másodikán kezdődik meg a nagy akció éjjeli manőverekkel s légi támadásokkal. Berthelot tábornok parancsnoksága alatt áll negyven repülőraj összesen négyszáz repülőgéppel, míg Penet tábornok csak egy repülőraj fölött rendelkezik, hogy tulnyomó német légitámadás esetén a francia hadsereg felvonulási lehetőségeit próbára tegyék. A 20-ik hadtest a drótnélküli legmodernebb készülékekkel van felszerelve, s felvonulását ezenkívül postagalambszolgálat, hidászok, tüzérség és roham csapatok támogatják. Penet hadtestének úgy kell fölfejlődnie, hogy a négyszáz ellenséges repülőgép ne vegye észre, közben több folyón átkelve, ami csak éjjel épített és reggelre már eltüntetett hidakon át lehetséges. — A földközi tengeri francia hadiflotta ugyan csak szeptember elején kezd meg manőverét.

Református lelkesgyűlés Sepsiszentgyörgyön

SEPSISZENTGYÖRGY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Közöltük annak idején, hogy az erdélyi református egyházkerület lelkeszei e hó 9—14-én Sepsiszentgyörgyön belmissziói konferenciát és országos kongresszust fognak tartani. E konferencia részletes programját is ismertettük.

A konferencia megnyitására tegnap este fél hétkor érkezett Sepsiszentgyörgyre Nagy Károly erdélyi ref. püspök, dr. Makkay Sándor egyházkerületi főjegyző, dr. Tavasz Sándor theol. igazgató, dr. Imre Lajos theol. tanár, az erdélyi részekből, a távoli Szilágyból, sőt királyhágó melléki kerületből jött számos lelkes kiséretében.

Az állomáson a vendégeket a háromszéki papság, Kiss Albert sepsii egyházmegyei esperessel és Kónya Kálmán főgondnokkal az élen talárosan fogadta. Kiss Albert esperes üdvözölte a püspököt a megye papsága nevében s felemlítette, hogy őt nem mint vendéget fogadják, hanem a legmelegebb szeretettel és meghitt közvetlenséggel üdvözlük Háromszéken, amely egyuttal az ő otthona is.

A püspök magas szárnyalású beszédben köszöntö meg az üdvözlést. Rámutatott arra,

hogy a református egyház levonta minden tekintetben a konzekvenciát annak, ami az imperiumváltozással érte. Megadnak mindent az államnak, teljes lojalitással viseltetnek az állammal szemben, azonban arra a meggyőződésre jutott, hogy a világi hatalmak részéről semmiféle segítségre nem számíthatnak. Az egyháznak első sorban a jó Istenhez kell fordulnia s tőle kell várni a segítséget. Ezt a segítséget azonban csak komoly vallásos munkával érdemelhetik ki. Ez a munka a világi hatalmasságok segítségét is magával vonja. Első ízben gyűjtötte össze az országból a lelkeseket a konferenciára és meg van győződve arról, hogy ennek a konferenciának a vallásosságra és a lelki megújulásra üdvös következményei lesznek. Eppen ezért választotta az első konferencia színhelyül egyik a reformátusoktól legsűrűbben lakott megyét. E konferenciát ujjabbak fogják követni. E munka sikeréhez Isten segítségét kéri.

Este 8 órakor a kollegium konviktusában ismerkedési estély volt, amelyen nemcsak a konferenciára érkezett vendégek jelentek meg, hanem a város közönsége s a ref. hívek is szép számmal voltak képviselve.

Ma reggel megkezdődött a belmissziói konferencia ismertett programmszerű munkája.

Odessza vigékén felkelés tört ki a szovjetek ellen

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Dnyeszter melléki határról érkezett hírek szerint Odessza vidékén nagyarányú felkelés tört ki a szovjetek ellen. A nép a folyó évi gabonarekvizálás miatt ellentállást fejtett ki s fellázadt. A katonaság nagy számban pártolt át a forradalmárokhoz. A forradalmárok első különítménye a szovjetellenes csapatokkal tegnap behatolt Odesszába s több munió raktárt levegőbe röpített. A szovjethatóságok menekülni kezdtek. A felkelés az egész Krim félszigetre kiterjed. Részletek hiányoznak.

Rövid hírek mindenfelől

BERLIN. A Rote Fahne című kommunista lap szerkesztőjét a köztársaságot védő törvények alapján a berlini törvényszék utasítására hazaárulás miatt letartóztatták.

BOSZTON. Smidt és Nelson hadnagyok a földet körül repülő utjukban ideérkeztek. Oriási tömeg várta s ujjongással köszöntötte őket s megérkezésükkor a harangok megkondultak s a hadihajók szirénái bugtak. Délben továbbrepültek Newyorkba.

DORTMUND. Kirch kommunista vezér letartóztatásakor két pisztollyal védekezett az öt üldöző rendőrök ellen. Egy rendőrt és egy iskolás gyereket megsebesített, egy asszonyt pedig agyonlőtt. Majd kerékpáron akart menekülni, autóval azonban utólérték és letartóztatták.

BELGRAD. A kormányba a Radics-párt két tagot delegált.

Korányi Frigyes báró Magyarország pénzügyi politikájáról

BÉCS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Korányi Frigyes báró, magyar pénzügyminiszter intervjut adott a Neu Freie Presse munkatársának, melyben a népszövetségi delegátusokkal letárgyalandó kérdésekről nyilatkozik. Genfben legelőször — mondotta — a magyar pénzügyi politika egyik legégetőbb kérdését a szorzószám megoldását kell megvitatni. Tizenhét ezerrel vissza kell menni tizenötezerre s ezt a kiegyenlítődést négy-hat hónapra belül várja, amikor a font és a dollár béke paritása helyreáll. Ennek bekövetkeztével megszűnik az osztrák és magyar korona közötti értékkülömbözés, ami mindkét országra igen kívánatos.

Korányi nyilatkozatában kiemelte, hogy Magyarországot a genfi tárgyalásoknál legfőképpen a szövetséges katonai ellenőrzése érdekli. Szomszédainkkal — folytatta a pénzügyminiszter — viszonyunk korrekt. Ezt a meggyőződésünket tudattuk Csehszlovákiával, amely kétségbevonta erre való hajlandóságunkat, mire kijelentettük, hogy mi hajlandók vagyunk a félben maradt kereskedelmi tárgyalásokat folytatni, Benes azonban azzal állott elő, hogy előbb meg kell csinálnunk vámtarifánkat.

Tanfelügyelő aki nem tud olvasni

Háromszáz év óta működő felekezeti iskoláktól autorizációt követelt a máramarosszigeti tanfelügyelő

MÁRAMAROSSZIGET. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kisebbségi iskolák ellen azok vezetnek most programszerűen céltudatos és példátlanul erőszkos harcot, akik az emlékeztető Apponyi-féle iskolatörvényt annakidején oly rendkívüli felháborodással fogadták. Nem mulasztanak el egyetlen alkalmat sem, hogy a kisebbségi iskolák működését lehetetlenné tegyék, vagy legalább is megnehezítsék.

Fényes példa erre az a riadalom, amelyet Didicescu máramarosszigeti tanfelügyelő okozott a megyebeli felekezeti iskolák között. A tanfelügyelő néhány nappal ezelőtt rövid értesítést küldött a helybeli református, rutén, román, kath. és izraelita felekezeti iskolák vezetéséhez és figyelmeztetést adott arra, hogy a kisebbségi iskolákat mindaddig bezártnak tekintik és működésüket addig nem engedélyezi, amíg miniszteri engedéllyel nem igazolják nyilvánosságuk jogukat.

A tanfelügyelő szigorú leirata nagy megöröklődést keltett úgy az iskolák fenntartói, mint a szülők között, mert ilyen körülmények között a küszöbön álló iskolai élet meg sem lehet kezdeni. Érdeklődésükre Tübbre nagyváradi inspektortól azt a választ kapták, hogy a szóban levő miniszteri rendelet csupán azon iskolákra vonatkozik, amelyek a román imperium kezdete óta alakultak. Didicescu tanfelügyelő azonban nem fogadta el a miniszteri rendelet illetlen értelmezését, hanem ragaszkodott ahhoz, hogy a 150—300 esztendeje működő ősi iskolák szerezenek be működési engedélyt.

Az iskolákat fenntartó egyházak képviselői erre értekezletet tartottak, amelyből küldöttséget menesztettek Mihályi Gábor prefektushoz. Bede László református lelkész, Szabó Endre gör. kath. vikárius és dr. Danzig Sámuel főbírói erősen tiltakoztak a prefektusnál a felekezeti iskolákat ért újabb sérelem miatt, sőt Szabó Endre vikárius felháborodottan fakadt ki:

— Ha csendőrékkel zavarnak szét bennünket, akkor is újból összeszedem a gyerekeket, mert mi azért vagyunk itt, hogy tanítsunk és kulturát terjesszünk.

Mihályi prefektus megnyugtató kijelentéseket tett és megígérte, hogy közmegegyezésre fogja az ügyet elintézni. Másnap azután Bede László ref. lelkész levelet kapott a prefektustól, aki közli a kisebbségi iskolák vezetőivel, hogy még a tegnapi nap folyamán alkalma nyílt a kérdésről a városban tartózkodó Pteancu nagyváradi tankerületi főigazgatóval tárgyalni, aki kijelentette, hogy az ominózus miniszteri rendelet valóban csak az 1918. óta alakult iskolákra vonatkozik.

Igy aztán elsimult az a veszedelmesnek ígérkező vihar, amely Didicescu tanfelügyelő ur tévedése miatt fenyegette a vármegyei kisebbségi iskoláinak fennállását.

Lengyelország gyanakodással figyeli Oroszországot

A szovjet aknamunkája. — A lengyel külpolitika iránya. — Lengyelország felfogása a kisebbség kérdésében. — Lengyelország fegyverkezik. — A cseh-lengyel ellentét.

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Benes az imént lezajlott laibachi konferencia alkalmával valóban ismerte el, hogy a Balkánon van kommunista veszedelem, de — füzte szavaihoz — meg nyugtatón — a veszedelem ellen erőteljes küzdelmet indítottak a kisanant államai.

Bármennyi bizalom csendül is ki a szavakból, Benes nyilatkozata csak azokat elégíthette ki, akiket nem fenyeget közvetlenül a bolsevik veszedelem. Így Lengyelországban is mind több szó van a bolsevik élénkülő mozgólódásáról. A bolsevik részéről legutóbb történt határ sértések is elmérgesítették a két szomszédos országnak egymáshoz való viszonyát, amivel a lengyel hatóságok ez alkalommal megállapították, hogy a támadások előkészítésében maguk a szovjet hatóságok is részesek voltak, a határ erősebb védelmé érdekében két keleti vajdaság élére, vajda minőségben, tábornokokat állítottak.

A Dziennik Poznanski megállapítja, hogy a szovjetkormány nem reális tárgyaló fél, mert ugyanakkor, amikor a külföldi kormányokkal békésen tárgyal, egyúttal megfeszíti minden erejét, hogy az illető országokban forradalmi felfordulást idézzon elő. Oroszország három központból is lövöldözi mérgezett nyílait: egyik középpontja a Balkán, ahol 40 millió aranyrubelt fordított a forradalom szítására, a második Lengyelország, ahol állandóan fedeznek fel kommunista összeesküvéseket, a harmadik központ pedig a Nyugat, ahol főképpen Franciaországban, Belgiumban, Spanyolországban és Hollandiában akarja megdönteni a polgárság uralmát. De nem hagyja figyelmen kívül a szovjet a gyarmatokat sem, amelyek forradalom szítására a madagaszkári központ szervez propaganda iskolákat. Ezekre a tanfolyamokra legutóbb is 6 millió aranykoronát utaltak ki.

A Kurjer Lwowski még további részleteket közöl erről a tervszerű propagandáról. Mindenekelőtt megállapítja, hogy a bolsevik propaganda egyik természetes segítőtársa a Kelet-Európában és a Balkánon észlelhető általános elégedetlenség. (Lloyd George is erre az eredményre jut egyik legutóbbi cikkében, méltán kérdeheti mindenki, miért most jön rá ezekre az igazságokra és miért nem eszmélt a valódi helyzetre akkor, amikor még hatalmon volt, s amikor a többi között az ő tevékenysége is sikeresen közreműködött a mai állapotok előidézésében.) — A szovjetkormánynak — folytatja tovább a lengyel lap — a III. Internacionálé üléséről legutóbb közzétett részletesebb tudósításai szerint erre a propagatív tevékenységre meg is van a teljes programja.

A marosvölgyi munkásság felírt a miniszterhez

Tiltakozás a kormány munkásellenes politikája ellen

MAROSVÁSÁRHELY. (A Br. L. tudósítójától.) Azok a folyton megismétlődő hatósági intézkedések, melyek a liberális kormány munkásellenes politikájára vezethetők vissza, nagy izgalomban tartják a marosvölgyi munkásságot. Most hatalmas akció indult meg, mellyel a munkás szervezetek a szabadságjogok biztosítására és tiszteltbentartására akarják szorítani a kormányt. A marosvölgyi Szakszervezeti Tanács határozata alapján Simó Géza titkár abból az alkalomból, hogy a fémipari és kőolaj kitermelő munkások szakszervezetének gyűlését nem engedélyezték; az alábbi feliratot küldte el a miniszternek:

Miniszter Ur!

Az Országos Szakszervezeti Tanács meg-

leírja végül a lap, milyen módon és eszközökkel gyűjtenek Oroszországban adományokat a mérges gázok és repülőgépek gyártására, úgy, hogy jogosnak látszik az a megállapítása, hogy a világbékét immár nem Németország részéről fenyegeti veszedelem, hanem a szovjet részéről, amely állandóan fegyverkezve lassan a legnagyobb katonai hatalommá nővi ki magát. Hogy pedig a szovjet a céljainak elérésére szükséges fegyverekben nem nagyon válogat, közismert dolog. Legutóbb is Nanilson eszt képviselőt több társával egyetemben, mert kiléptek a kommunista pártból, egyszerűen meggyilkolták.

Ami Lengyelország külpolitikáját a többi vonatkozásában illeti, a lengyel ügyminiszternek Genfben tett nyilatkozata szerint Lengyelország a legfontosabb kérdésnek a garanciális kérdést tekinti, amelynek ügyében ugyanazt az álláspontot foglalja el, mint Franciaország a lefegyverzésről. «Lefegyverzésről addig nem lehet szó, amíg az erkölcsi lefegyverzés be nem következik.»

A kisebbségek kérdésében Lengyelország azt óhajtja, hogy a többi állam is elfogadja magára nézve azokat a kötelezettségeket, amelyek őt terhelik. A kisanantához és Franciaországhoz való viszonya változatlanul jó. Ez utóbbi ország elhatározta, hogy folyósítja a Lengyelországnak megszavazott 400 millió kölcsönt. Ezt az összeget a lengyelek hadifelszerelésre és a hadiipar fejlesztésére fogják fordítani.

Nagy figyelemmel kíséri a lengyel az angol—orosz szerződést, mert mint a Gazeta Warszawski írja, a rigai szerződés értelmében mindazok a rendelkezések, amelyek a magántulajdon kártalanítását tekintetében más állam polgárait érintően életbelépnek, automatikusan érvényesek lesznek a lengyel állampolgárokra is.

A csehekkel való csendes ellentét változatlan. A Kurjer Lwowski ugyan már második cikkét írja a cseh—lengyel meg egyezés szükségéről, de a meg egyezés feltételeit aligha fogják a csehek szó nélkül elfogadni. Ezek a feltételek: A határkérdés új rendezése, meg egyezés alapján. A csehországi kisebbségek s köztük a lengyelek jogainak biztosítása. «A szláv kisebbségnek, mondja a lap, nincsen szüksége azokra a paragrafusokra, amelyek oltalma alá menekülnek a «jövevény» (1) német és magyar kisebbségek, de a tele szájjal demokráciát hirdető cseheknek nem szabad a nem csehszláv területekből dominiumokat csinálni.» A harmadik feltétel kedvező kereskedelmi szerződés kötése. E feltételek teljesítése nélkül nincs hid Varsó és Prága között.

szüntetése és itteni Munkás Otthonunk bezárása, után, melynek törvényellenes és demoralizáló voltára már felhívtuk a Miniszter Ur figyelmét, egy hónap alatt most harmadszor zavarják meg a dolgozó munkások tömegét. Teszik ezt akkor, amikor délnyugatról az egykori ellenségek kiengesztelődéséről érkeznek biztató tudósítások. Nekünk úgy tűnik fel mintha Románia mostani helyzete nem kívánná meg okvetlen azt, hogy elégedetlenséget keltsen a kormány, akkor, amikor a kenyérdrágulás és munkanélküli testvéreinkről való gondoskodás miatt, magunk és gyermekeink éhezünk.

A felírat végül tiltakozik a kormány munkásellenes politikája ellen és kéri, hogy a kormány ezeket az állapotokat szüntesse meg. A felíratot megküldik az ország összes helyi csoportjainak azzal, hogy beszéljék meg az ügyet és ott, ahol gyűlések nem tarthatók, hasonlóan felíratban tiltakozzanak a kormány pól.

Van-e még törvény s van-e igazság?

Anarchia Erzsébetvárosban. — A prefekt sem respektálja a bíróság ítéletét

ERZSEBETVAROS, szeptember 8. Már több ízben volt alkalmunk lapunk hasábjain hirdetni arról — amily szomorú és oly felháborító — eljárásról, amellyel Issekutz Viktor, Matskási András és Papp Kálmán kiskülföldi birtokosok vagyonukból kiforgatni iparkodnak, nevezetteknek az Altruista bankkal kötött szerződéseire való téves és rosszhiszemű hivatkozással. E tekintetben is említettük már a marosvásárhelyi tábla ítéletét, mellyel ez év március hó 22-ikén kimondotta, hogy a román államot az Issekutz-féle birtokra vonatkozóan vételi jog meg nem illeti, az a telekkönyvből törölendő. A román állam képviselője a döntést a semmitő székhez megfellebbezte, a hol is az ügy még folyamatban van.

Említettük azt is, hogy március 25-ikén, tehát 3 napra a tábla döntés után, Dumitru Dávid agronom az uradalmi miniszter 1924. január 17-ikén 1005 sz. a. k. rendelkezésére való hivatkozással eltiltotta Issekutzékat attól, hogy birtokukat megműveltesék, a birtokot erőszakkal elvéve, kiosztotta az »érdekelték« között.

Kik kaptak földet?

Tudjuk, hogy a földosztás célja az eredetileg földműveléssel foglalkozó szegényebb néposztályt földhöz juttatni. Bizonyára ez a nemes cél lebegett az agronom szeme előtt, midőn az idézett rendelet alapján — a törvénynek ítéletének semmibevételével — a Timoteiu Cipariu liceumnak 2, a katonai parancsnokságnak 12, az ügyészségnek 2, az ortodox egyháznak 19, az állami elemi iskolának 3, az erdőmérnöknek 2, Erzsébetváros birtokának 8, sporttelepre 3, Dózsa Péter fuvarosnak 3, Fernengel Frigyes mészárosnak 3, dr. Rössler Rudolf bankigazgatónak 2, Muntean Jenő tanárnak 3 és fél holdat stb. osztott ki, illetve adott bérbe. Mily gyönyörű megvalósítása a szegény, nép földhöz juttatásának akkor, a midőn a közintézmények és egyéb személyek azoknak a földeknek a birtokába jutottak, akik azt a tulajdonosoktól feles művelésre bírva, maguk munkálták meg.

Aki nem respektálja a törvény intézkedéseit

A tulajdonosok az agronom eme »közhasznú« intézkedéseit szó nélkül nem hagyhatták. Sommás birtokbábelvezésért pert tettek folyamatba. Az erzsébetvárosi járásbíróság május 2-án kiküldötte által a tulajdonosokat lényegesen birtokba is helyezte. Ítéletét a törvényszék június 23-án jóváhagyta. Azt hinné az ember, hogy a jog, a törvény és igazság uralma alapján a kérdés ezzel elintézésre nyert. Amde Dumitru Dávid agronom még ugyanaz nap a városházán egybehívtatta előtt kijelentette, hogy a Direktoratul General sürgönyutasítása kötelességé teszi, hogy ne respektálja a törvényszék ítéletét, rendőri karhatalom igénybe vételével a Postaréten már kész és szekerre rakott szénát a Dragolea gör. kel. lelkész lakására szállíttatta, s az egész birtokot ismét hatalmába kerítette.

Ezek után a birtokosok újból a bírósághoz fordultak oltalomért, s az erzsébetvárosi járásbíróság augusztus 20-án hozott ítélete alapján Demsinszky Balázs járásbíró által újból birtokba helyeztettek.

A dolognak még ezzel sem lett vége. Nemcsak fogházbéli foglyok jelentek meg a birtokon, s ott Crisan fogházfelügyelő rendeletére kaszáltak, hanem a tulajdonosok bérlője ellen, mert egy szekér szénát a sajátjából hazaszállított, lopás büntette miatt a bünygyi eljárást folyamatba tették. A károshól így lesz nálunk vádlott!

De történtek még szebb dolgok is.

Pop tanár törvénysértése

Augusztus 23-ikán Schiau szubrevizor elrendelte, hogy a komlós egy részéből a tengeri földről a tökök szállítsák hozzá. A tulajdonos ennek ellenszegülését, úgy őt, mint a tulajdonos feles munkáját megfenyegette, hogy megbünteti, ha a tökök hazaszállítani merészkednek, de a terrorizáló fellépés a kívánt hatást ki nem váltotta, a tulajdonos jogos tulajdonát megmentette. Az események fénypontját az augusztus 25-én a komlósban lejátszódott épületes jelenet alkotja. Pop Niculita tanár 10-12 liceumi tanuló és 3 szolgáló kíséretében megjelent, hogy a tulajdonos által kiszedett krumplit elszállítsa. A krumpli már zsákba és kosárba rakva az elszállításra készen várta a szekeret, a midőn a tulajdonos, ennek ügyvéde és még két

barátja a helyszínen megjelent. Látni a történetet, figyelmeztették Pop tanárt, hogy a bírói ítélet alapján szedették ki a krumplit, hogy a bírói ítélet ellen, ha cselekszenek, súlyos következményeknek teszik ki magukat, úgy, de Pop tanár a figyelmeztetéssel nem törődve, kijelentette, hogy ő a bírói ítéletre nem ad semmit. Az ez alatt megérkezett szekér továbbhaladásának megállítására céljából a tulajdonos és ennek ügyvéde a szekér elé állva kijelentették, hogy a krumpli elszállítását erőszakkal is megakadályozzák, mire Pop tanár a szekeret hajtó tanulókat biztatta, hogy csak hajtson nekik, s a tehenek a kapott ostorcsapásra meg is indultak, de a tulajdonos és ügyvéde feltartóztatta, Pop tanár ur és kísérete-krumpli nélkül eltávozott.

A mindenható prefektus

Aki azt hiszi, hogy a tulajdonosok a további zaklatásoktól, földjeik kifosztásától megmenekültek, nagyon is téved. Bekoronázza az elkövetett sérelmeket és jogtalan erőszakoskodásokat aug. 27-én Folea Emil dr. kiskülföldi prefektusnak sürgönye, melyben utasítja a rendőrséget, hogy a bírói ítéletre való tekintet nélkül hajtsa végre a miniszter rendeletét, amely rendeletet nem is a miniszter írt alá, s a melynek létezéséről talán a miniszter nem is tud. A prefektus rendeletere alapján a birtokosokat erőszakkal kitétek a bíróságilag nekik ítélt birtokból.

Ugy tudjuk, hogy Issekutz Viktor az ügyet most már büntető utra terelte, s a különböző bűncselekmények megtorlásaként bünvádi feljelentést tett Folea prefektus és társai ellen az erzsébetvárosi vizsgálóbírónál.

Ezekhez a szomorú tényekhez, melyek viszonyainkat minden kísérő szó nélkül elég jellemzik, csak néhány megjegyzésünk van.

Hogy találkozunk felnőtt, tanult, diplomás, hivatalos állásban levő egyének, akik a minisztereket valótlán állításokkal tévuttra vezetve, ezektől igazságtalan rendeleteket csikarnak ki, — ennél a törvény előtt csak az jöhet tekintetbe, vajjon anyagi előnyök jogtalan keresése, vagy egyéni, esetleg faji gyűlölet-e az indító oka? De hogy tanult, diplomás és hivatalos állásban levő egyének kiskorúak, tanulatlan földművelők előtt hangoztatni merjék, hogy nekik a bíróság ítélete semmi, hogy tetteikkel erre az egész lakosság előtt szomorú példákat adnak, ez már olyan állapot, a mely nemcsak méltóan követeli a törvények megtorló erejének teljes alkalmazását, de amelyhez hasonló csak az orosz felfordulás legsötétebb napjaiban, s még a ragálytól megfertőzött vidékeken láthattunk. A törvény és a bíróság mindenkinek parancsol alkotmányos államban, a legkisebbtől a legnagyobbig és megfordítva, s ha valaki a törvényt és az azt védelmező bíróságot semmibe véve, felrugja, ép oly szégyenteljesen cselekszik, mint a legvadabb vörös.

Most, amidőn Jancu Avram ünneplésekor annyi szó esik emberi jogokról, törvényről, igazságról, nem csodálunk, ha azt hisszük, hogy a sokat csalódott öreg rosszalólag csóválná meg kiábrándulásoktól gyötört fejét, ha mindezt hallaná és látná...

Vagy tán mindez a hazafiság szent nevében történik?

Ilyenek az állapotok Erzsébetvárosban!

(Sept.)

(*) „Asszonyiszivek“. Várkonyi Mihály. Dorian film szept. 14—16-án a Modern Mozgóban.

FÜRÉSZLAPOK,

gyalukések, eredeti
KARL TREIDE
Remscheid - Hasten
gyártmányúak
!!! kizárólag !!!

KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV - TIMISOARA.

Ki az oka annak, ha a tisztviselők elbuknak?

Tulhalmozott munka mellett nem lehet nyelvet tanulni. — Itt vannak a regátból a pályázatok a vizsgák után megüresedő állásokra

Nagykárolyból jelentik: A nagyváradi postavezérigazgatóság rendeletet adott ki, mely szerint a kerületébe tartozó szatmármegyei postahivatalok tisztviselői október 15-én későbbben meghatározandó helyen fognak vizsgázni.

A postatisztviselőknek ezt azzal hozták tudomásukra, hogy azokat, akik nem vizsgáznak megfelelően, szolgálati idejükre való tekintet nélkül azonnal elbocsájtják a szolgálatból.

Igazságtalanabb intézkedést el sem lehet képzelni, mert a tisztviselők a postaigazgatóság hibája miatt nem tanulhattak még meg románul.

A postának nincs elég alkalmazottja és a postatisztviselőket hivatalos időn kívül is dolgoztatják. Nem hagytak nekik elég időt arra, hogy tanuljanak.

Hasonló rendeletet kaptak az igazságügyi tisztviselők is. Ők decemberben vizsgáznak hasonló kilátásokkal. A vizsgák előre látható rossz eredményét megérezték a regátbeli tisztviselők és már több regátbeli tisztviselő be is nyújtotta pályázatát a vizsgák után esetleg megüresedő állásokra.

A szatmármegyei igazságügyi tisztviselők is azért nem tanulhattak meg románul, mert kevesen vannak és nem tudják elvégezni a munkát, feldolgozni a hatalmas restanciát.

Ha a felsőbb hatóságok beváltják ígéreteiket, az a posta és igazságszolgáltatás csődjét fogja jelenteni, mert így nincs elég hivatalnok a postának, a szatmármegyei bíróságok anyagát pedig képtelen feldolgozni olyan tisztviselő, aki csak románul tud.

(*) Olcsóbban tud vásárolni, mint bárhol a Klein József és Fia végkiárusításában.

KIRCHEIS-féle
**plémegmunkáló-
gépek**
amíg a készlet tart
Gépvásár
KÉPVISELET:
BRASSÓ, KUT-UCCA 43

Ujdonság
Lipcei szörmeárúim megérkeztek. A legdivatosabb, legszebb és legolcsóbb szörme és bundaárúk bevásárlási forrása, valamint nyers vadbőrök cserzését és festését elvállalom. Átalakítások is pontosan eszközöltek.
718
Ragályi János
szűcs, TIMISOARA, Gyárváros Fő-ucca 32. sz.

Tisztelettel értesitem
a nagyérdemű közönséget, hogy az átszervezett
RÖMER-étteremben
a legpontosabb kiszolgálásban, a legfinomabb ételekben, italokban és jó zenében részesül.
Bankettek és társas vacsorák jutányos áron. — Teljes tisztelettel:
I. Sosoiu, bérő

HIREK

Csütörtök, szeptember 11.

Katolikus naptár: Teodóra. — Protestáns naptár: Teodóra. — Görög naptár: augusztus 29. János jövetelenek ünnepe. — Izraelita naptár: 5684. Elul 12. A nap kel 5 óra 49 perckor, nyugszik 18 óra 35 perckor. — Legközelebbi holdváltás: szept. 13-án pontban 9 órakor.

Időjárás: Enyhe, átmenetileg száraz idő várható.

A kisipari kongresszusok napja Kolozsvárott

KOLOZSVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától). A már-már elviselhetetlenné váló közterhek energikus állásfoglalásra készítették a kolozsvári magyar kisipart, amelynek képviselői főfontosságú határozatokat hozott. A cipészkongresszus vasárnap délelőtt kezdődött meg, az iparkamara nagytermében. A kongresszus, amelyet Hevesi József nyitott meg, határozatot hozott, amely szerint követelik az adók leszállítását, a rendelkezései cipészek kivételét a spekulatív intézkedése és rendszabályai ellen, a készpénz behozatalának korlátozását és végül a fegyencipar rendezését. Határozatát a kongresszus táviratilag közli a kormánnyal.

A kongresszus határozatára megalakult az Országos Cipészegyesület, amelynek elnöke Sackner József kolozsvári cipésmester lett.

Ugyancsak vasárnap zajlott le Kolozsváron a husiparosok kongresszusa, amelyen elhatározták, hogy a kormánytól a forgalmi adó eltörlesztését és az iparigazolványok revízióját fogják követelni. Ugyancsak kérni fogják a kormánytól, hogy állítsa vissza a szabadkereskedelmet és tegye lehetővé egy Mézáros Bank felállítását.

Egyébként hétfőn zajlott le Kolozsváron a vaskereskedők kongresszusa is, amelyen Csiky marosvásárhelyi kereskedő elnökolt. A kongresszus kimondotta a Vaskereskedők Egyesületének a megalakulását.

— **Mária Valéria főhercegnő meghalt.** Bécsből jelentik: Mária Valéria főhercegnő néhai Ferencz József legfiatalabb leánya szombaton délután meghalt. A főhercegnőt csütörtök délután temetik a kivánságára a Wallgasse melletti nindelburgi plébániatemplom kriptájába szállítják holttestét.

— **Új biztosok a brassói rendőrségnél.** Cristescu Gh. botosani és Forascu N. jassii I. osztályú albiztosokat III. osztályú biztosokká nevezték ki a brassói rendőrprefektúrához.

— **A kisebbségi iskolák tanítóinak román vizsgálója a brassói tankerületben az állami Mesota reálliceumban folyik, mely a Ferdinánd-körúton van (régii Rezsó-körúton az állami főreáliskolában.) A vizsgázóknak az inspektorátusnál kell jelentkezniük, melynek hivatalos helyisége ugyanabban az épületben van.**

(*) „Asszonyszívek”. Várkonyi Mihály. Dorian film szept. 14—16-án a Modern Mozgóban.

— **Tűz a bukaresti új egyetem épületében.** Bukarestből jelentik: Vasárnap reggel kilenc órakor kigyulladt az újonnan felépített bukaresti egyetem tetőzete, amely rövid idő alatt teljesen elpusztult. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet az épületben lakó egyik munkás Vitzit Ferdinánd gondatlansága idézte elő. Vitzit és feleségét letartóztatták. A kár körülbelül kétfélmillió lej.

(*) „Asszonyszívek”. Várkonyi Mihály. Dorian film szept. 14—16-án a Modern Mozgóban.

— **Cionisták nagyváradi kongresszusa.** Nagyváradi munkatársunk jelenti, hogy a cionisták ötödik évi kongresszusát vasárnap nyitották meg az Atlantic mozgóképszínház helyiségében, amely ebből az alkalomból szorongásig megtelt. A kongresszuson dr. Friedmann is megjelent, a cionista világkongresszus londoni kiküldöttje. Dr. Fischer József, kolozsvári ügyvéd nyitotta meg a kongresszust, amely a felszólaló javaslatára hódoló távirattal fordult Ferdinánd királyhoz, akitől egyben védelmet kért az áldatlan antiszemita agitációval szemben.

(*) **Használja ki a t. közönség Klein József és Fia kiadását.**

Ahogy engem ver az Isten...

Várady Aladár országszerte ismert dala. Moravetz-kiadás, mindenütt kapható!

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Elkészült a bihardiószegei gyilkos csendőrök elleni vádirat

NAGYVARAD. (Saját tudósítónktól). Még májusban történt, amikor részletes jelentést adtunk, hogy Bihardiószegeen a csendőrök agyonverték egy ártatlanul vádolt kovácsmestert. A gyilkos csendőröket akkor dr. Solyom Kálmán vizsgálóbíró letartóztatta, s ügyükben az ügyészség széleskörű nyomozást rendelt el. A nyomozás szenzációs részleteket állapított meg, s a vádirat is elkészült, amely gyilkossággal és hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolja a csendőröket.

A vádirat részletesen felsorolja a diószegi csendőrruralom rémségeit, amelyekről Lázár Aurél is interpellált nemcsak a megyegyűléseken, de a parlamentben is. A vádirat a következőket tartalmazza:

Gáborián Iván, a diószegi csendőrség parancsnoka és Tatáriu Nicolae csendőrszakaszvezető 1924. május 18-án vallomásra akarták bírni Kocsis Sándor kovácsmestert, akit tyúk és récelopással vádoltak. Levetkeztették, egy lócára kötötték, puskaussal és egy hosszú járomszöggel véresre verték, majd alótestébe maró folyadékot öntöttek. Megállapí-

totta a vizsgálat, hogy Mocan Vasile csendőr is ütötte Kocsist és ő kötötte lócához. Kocsis a sérülésekre belehalt, mint akkor azt a Brassói Lapok is megírta.

Más alkalommal Mocan csendőr Kovács Imrét, Kovács Sándor fiát bilincsbeverve ütlegelte. Súlyosan megverték Onica Stefant, akit ártatlanul vádoltak lopással.

Gellért Sándort fegyverrelrejtéssel vádolták a csendőrök, s puskaussal verték. Gáborián Iván csendőrrparancsnok, hogy hasznát huzzon, kényszerítette Gellértet, Szarka Istvánt és ennek feleségét, hogy 5000 lejt fizessenek neki, s akkor nem lesz többet semmi bántódásuk. Gáborián 3 napig jogtalanul fogvatartotta Lakatos Rézműves Józsefet, Mihályt, Vasilit, Pávelt és Pált és csak 3500 lejért engedte őket szabadon. Tatáriu csendőr, mikor Lakatosék kiszabadultak, tőlük még 3700 lejt zsarolt a maga számára.

Lengyel körorvos is félt a csendőroktől s nem mert látogatni adni a bántalmazottaknak. A gyilkos csendőrök ügye rövidesen a törvényszék elé kerül.

— **Öngyilkosság.** Csikszeredán e hó 6-án este morfiummal megmérgezte magát László Mariska irodista. Beszállították a csikszeredai kórházba, ahol a gyorsan alkalmazott gyomormosással se lehetett megmenteni. Az alig 24 éves fiatal elvált asszony meghalt anélkül, hogy eszméletét pillanatra is visszanyerte volna. Levelet nem hagyott hátra. Tettének oka ismeretlen.

(*) **Olcsón és jól vásárolhat a Klein József és Fia végkiárúsításában.**

Ajánlat a brassói villanyvilágítás bevezetésére. Az időnként felbukkanó állandó brassói aktualitások sorában el nem lankadó érdeklődés fogadja mindig a brassói villanyvilágítás problémáját. Legutóbb városzerte arról beszéltek, hogy Medgyes város tett ajánlatot Brassó villanyos árammal való ellátása tekintetében. A Brassói Lapok munkatársa ebben a kérdésben Socaciu Emil helyettes polgármesterhez fordult, aki a következő felvilágosítással szolgált: A medgyesi ajánlat régi keletű és annak megvalósítása időközben az óriási távolság és a horribilis költségek folytán lehetetlennek bizonyult. Legutóbb azonban a bukaresti Electric villamossági rt. fordult ajánlattal a városhoz, amely szerint hajlandó volna Brassót záros határidőn belül ellátni villanyos árammal. Az ajánlattal a legközelebbi jövőben foglalkozik a brassóvárosi tanács.

— **Tisztítják a Tömös csatornát.** A Tömös csatorna takarítása miatt a brassói vízvezeték a Belváros, Obrassó és Bolonya városrészekben e hó 12-től kezdve délután 2—6-ig zárva, 6—9-ig nyitva és este 9-től reggel 5 óráig zárva lesz. — Városi vízmű telep.

(*) **Halálozás.** Kovács Károlyné szül. Mikó Erzsébet 28 éves korában rövid szenvedés után szeptember 5-én Budapesten elhunyt.

— **Újból megjelenik a »Székely Hírlap«.** A Kézdivásárhelyen nyolc évvel ezelőtt Biró Lajos főgimnáziumi tanár által megindított Székely Hírlap, mely egy ideig nem jelent meg, most Kovács J. István hírlapíró társunk kiadásában és felelősszerkesztősége alatt újból megjelenik. A »Székely Ujság«, melynek Kovács J. István eddig szerkesztője volt, a vállalat felszámolása miatt be lett szüntetve és így most a »Székely Hírlap« az egyetlen lap a népes székely városban. A lap a becsületes magyar irányt szolgálja és ezért megérdemli a támogatást. Egyelőre hetenként egyszer jelenik meg, de ismerve Kovács J. István ügyes tollát és agilitását, előre megjósolhatjuk, hogy rövidesen meg fog izmosodni és így hetenként legalább háromszor megjelenhet.

— **Dr. Hirsch Hugoné állapota javul.**

A homoródkóhalmi autószerencsétlenségről szóló tudósításunkban megírtuk, hogy dr. Hirsch Hugonét igen súlyos sérülésekkel szállították kórházba; több bordája tört és medence csontja eltört, tüdején, máján repedések és zúzódások támadtak, s életbenmaradásához kevés volt a remény; több napi delíráls után azonban hála egészséges szervezetének és férje önfeláldozó ápolásának, állapota jobbra fordult és eszméletét visszanyerte és bár még nincs túl a válságon, most már remélni lehet felgyógyulását.

(*) „Asszonyszívek”. Várkonyi Mihály. Dorian film szept. 14—16-án a Modern Mozgóban. 9180

(*) **Orvosi körökből.** Idsb. dr. Flechtenmacher Károly visszatért Brassóba és orvosi gyakorlatát újból megkezdte. Rendel. naponta fél 12—1 óráig Vár-ucca 108 szám alatt. Telefon 361. 5650

Tökéletes szabásu raglánok csak NEUMANN-nál.

(*) **A borszéki borviz az ásványvizek királya.** Nagyban eladás az Aronsohn H. és Tsa cégnél. Telefonszám 7. Üvegenként kapható a Frații Orghidan kapu-uccai fűszer- és csemege üzletében.

(*) „Asszonyszívek”. Várkonyi Mihály. Dorian film szept. 14—16-án a Modern Mozgóban.

— **Könyvedvelők figyelmébe.** Bármely, — bárhol hirdetett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő, Cluj-Kolozsvár.

(*) **Szabásmintás divatlapok legújabb számai megérkeztek a Brassói Lapok könyvosztályába.** Die Schöne Wienerin 30 lej, Record 30 lej, Perfekt Mode 40 lej. — Megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. Viszonteladónak megfelelő rabattot adunk.

(*) **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, kik felejtetetlen halottunk, Irk Arthur magánzó elhunytá alkalomával részvétüket bármilyen módon nyilvánították, hálás köszönetet mond a gyászoló család. 5675

— **Apolló Mozgó.** Ma szerdán mutatja be az Apolló Mozgó a »Tutankhamen« című nagy filmet, mely 1924. május hóban lett készítve és itt Brassóban hódító utját megkezdte. Rendezése és kiállítása pazar és sok millió dollárba került. A főszerepet az új, Amerikában annyira ünnepezt mozcisillag Carmel Myers játssza. Az egyiptomi dráma nagy hatást fog kelteni.

— **Angol magánórát újra megkezdte Hermann, Rókus-ucca 3 sz. a.**

— **Modern Mozgó.** Heti műsorán a filmművészet remekei szerepenek. »Az ötödik ucca« egyike az eddig bemutatott filmek közül a legsikerültebb filmproduktumoknak. Luci Dorian a legsikerültebb és a legjobb szerepét játssza ebben a filmben, de a többi szereplő is mind a legsikerültebb alakításokkal ejtették csodálatba a bemutató publikumát. Pénteken, szombaton »Sámson gyermekei« Főszerepben: Luciano Albertini. Vasárnap Dorian sláger: bemutató »Asszonyszívek«. Főszerepben: Várkonyi Mihály, Mari Kid.

SPORT

Két új országos rekord
a Camp nemzetközi versenyén

PETROZSENY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Impozáns keretek közt zajlott le a Camp nemzetközi atlétikai versenye, melyen 21 résztvevő egyesület között hét külföldi klub állította starthoz állatit. Az FTC. a MAC, a bécsi WAF, a prágai Sparta és Slavia legjobbjai indultak a versenyen, a melynek elnöke Ofensége Károly trónörökös volt. A verseny meglehetősen jól sikerült s két román rekordot döntöttek meg. Részletes eredmények a következők: Súlydobás ifjúsági: első Szabó (KAC) 11 m. 36 cm. 2. Virgil (Stadiu Roman), 3. Blaj (Universitate). Kalapácsvetés s. 1. Bodea (Coltea) 41 m. 70 cm. román rekord. 2. Sztankóczy (Camp), 3. Pop Zorila (Coltea). 100 m. síkfutás. 1. Rózsahegy (MAC), 11.2 mp. 2. Péter (KAC) 11.4 mp. 3. Stefan (AAC), Súlydobás, 1. Ambrózy (Jugoszlávia) 13 m. 58 cm. 2. David (KAC) 13 m. 20 cm. 3. Pop Zorila (Coltea). 800 m. síkfutás 1. Kabáth (AAC), 2 p. 05 mp. román rekord. 2. Krieger (FTC), 3. Kozovits (TAC). Magasugrás. 1. Gáspár (MAC) 190 cm. 2. Serf (FTC). 3. Russu (U). Diszkoszvetés. 1. Ambrózy (Jugoszlávia) 42 m. 34 cm. 2. David (KAC), 3. Spolarich (Camp). 4x100 m. staféta. 1. MAC 45 mp. 2. KAC 48.2 mp, 3. Camp, Gerelyvetés. 1. Gyurkó 50 m. 45 cm. 2. Ullrich (HTV), 3. Corcan (U), 4. Medeleanu (Brasovia). 1500 m. síkfutás. 1. Balázs (Jiul) 4 p. 17 mp. 2. Kabát (AAC), 3. Wild (Camp). Távolugrás. 1. Somfay (MAC) 692 cm. 2. Störzbach (B. Olympia), 3. Fischer (TAC). 400 m. síkfutás. Bencze (Jugoszlávia) 51.8 mp. 2. Somfay (MAC), 3. Lather (KAC). Rudugrás. 1. Barabás (Camp) 3 m. 2. Vajna 3 m. 3. Somfay 3 m. 5000 m. síkfutás. 1. Kulcsár (MAC) 16 p. 47.6 mp, 2. Márton (Camp) 17 p. 37.8 mp, 3. Cristescu (Coltea). 100x200x400x800 m. staféta. 1. MAC 3 p. 42.4 mp, 2. AAC, 3. Camp, A Brasovia ötödik lett. Hármastugrás. 1. Somfay (MAC) 13 m. 63 cm. 2. Störzbach (B. Olympia). 3. Ujfaluczky (FTC).

Erdélyi eredmények

BRASSÓ.

A kétnapos körmérkőzés keretében három brassói és egy idegen csapat mérte össze erejét. Első nap eredményei a következők:

Coltea — Ivria 9:1 (6:1). Bíró: Szabó. Vasárnap délután 3 órakor találkozott a két csapat. Az Ivria 8 ifjúsági emberrel áll ki az erős fizikumu Coltea ellen akik így is csak Springer kapus abszolút tehetetlensége miatt tudnak eredményt elérni.

Lomás — CFR. 2:1 (0:1). Bíró: Suciu. Az első félidőben a CFR. támad többet és sikerül egy kornerből Köpének jött fejelni. A gólról heves Lomás támadás felel, a CFR. védelem Fleischmannal és Bodonyival az élen azonban mindent ment.

A második félidőben Lomás tovább folytatja heves támadásait, de a jól működő CFR. védelem mindent ment, míg egy kavarodásból sikerül Molnárnak (Lomás) gólt rúgni.

Egyenlítés után elkecsereedett küzdelem indul meg a győztes gólért, a szerencsésebb Lomásnak sikerül újabb gólt elérni tizenegyesből, amelyet ugyancsak Molnár rug a (CFR) hálójába. A győztes csapatban Geller, Blum, Maksai, a vasutas csapatban Köpé, Bodonyi, Fleischmann és a kapuban Molnár voltak jók.

Második nap a két győztes és két vesztes csapat mérkőzött.

Coltea — Lomás 1:0 (1:0). Bár a Lomás jobb volt ellenfelénél a Coltea kitűnő védelme miatt nem tudta a kiegyenlítést kicsikarni. A győztes gólt az első félidő 42. percében lövi Kozák jobbösszekötő. Második félidőben Lomás fölény, azonban a Coltea veszélyes támadásokat intéz néha a Lomás kapuja ellen. Bíró: Szabó. A Coltea ezzel a győzelmével a körmérkőzés nyertese lett. A főmérkőzés előtt a két vesztes csapat, a

CFR — Ivria 6:0 (3:0) arányban mérkőzött. Az Ivria ifjúsági játékosaival nem tudott ellentálni a CFR. támadásainak. A csapkodó játék végig a CFR. fölényét mutatta. Bíró: Klein, jó volt.

KOLOZSVAR.

Impozáns keretek között folytak le a CFR. pályavárató ünnepségei, melynek szenzációja a vasutas csapat eldöntetlen eredménye az országos bajnok csapattal szemben. A körmérkőzés eredményei:

CFR — Kinizsi 1:1 (1:0). Bíró: Dr. Hirsch Elemér.

Az ünneplő vasutasok óriási lelkesedéssel játszottak és különösen az első félidőben voltak teljesen egyenrangú ellenfelek. A mérkőzés vége felé Glatt a temesvári csapat kísérelője megjegyzést tesz a bírónak, mire az pofon üti, a sajnálatos incidensnek illetékes fórum előtt folytatása lesz, mert a Kinizsi magáévá tette az ügyet. Döntetlen eredmény után a CFR. lemondta a Kinizsi javára a mérkőzést és így az ezen match előtt lejátszott Kac.—Viktória győztesével azaz a Kac.-al kerül össze, akik Rakitovszky 2 góljával verik a Viktóriát, akiknek vigaszgólját Palocsai lövi.

Kac. — Viktória 2:1 (1:1).

Második nap.

Viktória — CFR. 1:0 (0:0).

Kinizsi — KAC. 3:2 (1:2).

ORADEA-MARE.

Nagyváradon a zsidó csapatok rendeztek körmérkőzést a Slotter serlegért, az eredmények a következők:

Haggibbor — Sámson 1:0 (0:0). A Haggibbornak a gólját Pollák lövi tizenegyesből.

Kadima (Temesvár) — Makkabea (Nagyvárad) 5:0 (1:0). Tehát a döntőben a Haggibbornak a temesvári Kadima lesz az ellenfele.

TEMESVÁR.

Tac. — Tmte. 1:1 (1:1)

ARAD.

Aac. — Glória CFR. 2:1 (1:1).

Olimpia — Amte. 2:1 bajnoki mérkőzés, az eredmény meglepetés.

TORDA.

Alba-Julia pionírek — TSC. 3:0 (1:0).

SEGESVÁR.

Olimpia — Vulturul 2:0 (1:0).

BUKAREST.

Triumf — Brassói MTE. 6:1 (3:0).

Az MTE. súlyos vereségét az okozta, hogy a Triumf néven szereplő nemzetközi csapatban játszott Jeszmás (UTE), Wilhelm (FTC), Bercy (33Fc) és állítólag több bécsi játékos. A gólokat Jeszmás (3), Fahn volt Haggibbor játékos (1) és Schmidt (1) rúgták. Egy öngól volt. A vigaszgólt Putyi rúgta. Bíró: Rollton, rossz volt.

Külföldi eredmények

BUDAPEST. Az őszi bajnoki szezon megkezdődött. Az első forduló minden csapat lejátszotta, kivéve az MTK.-t, mely Bécsben vendégszerepelt. A mérkőzések meglepetése az UTE. szenzációs veresége volt a VAC-tól. Részletes eredmények: FTC — KAC 2:0 (1:0). Az FTC végig fölényben volt. A gólokat Pataki és Kohus rúgta. VAC — UTE 2:0 (0:0). Az UTE csatársora teljesítéssel tehetetlen volt. Védelme sorra hibáz. A második félidőben a VAC. van fölényben s a 17. percben a Fogl II. miatt megítélt szabadrugást Lebi góllal értékesíti. Ugyanő rugja a második gólt is. NSC — BDC 2:1 (1:0). Csapkodó játék, melynek második félidőjében az NSC van fölényben. Török — BEAC 9:0 (3:0). Nagy meglepetés. A BEAC tíz emberrel vehemensen kezd a játékhoz, csakhamar kifulladás s kapusa rossz védése miatt súlyos vereséget szenved.

III. kerület — Zugló 1:1 (0:0). Durva játék Zugló fölényben. Másodosztályu eredmények: 33FC — Postás 2:0. BAK — EM-TK 3:3. MAC — IMTE 1:1. UDSB — KTE 1:0. Husiparos — Ekszerész 0:0. BECS.

Az MTK. kétnapos bécsi szereplését a legnagyobb balszerencse kísérte, mert mindkét nap súlyos vereséget szenvedett. Vasárnap az Amatőrrel, másnap a Viennával játszott.

Amateur — MTK 2:0 (0:0).

Második félidőben a bíró Senkeyt kiállította s Mandl gyenge játéka miatt az osztrák center és balösszekötő egymásután két gólt rúgnak.

Vienna — MTK. 6:4 (4:3).

BUDAPEST. A BEAC. rendezésében lejátszott két napos atlétikai versenyek legjobb eredménye Barsi szenzációs 800 méteres futása volt, amely az ez évi versenyek legjobb teljesítménye. Részletes eredmények: 200 méteres síkfutásban első Nemes 23.5 mp., második Vida (KAOE). 800 méteres síkfutásban első Barsi (BBTE) 1 p. 58.3 mp., második Rózsa 2 p. 02.8 mp, Barsi életének legelső nagyobb versenyét futotta s igen nagy tehetségű atlétának látszik. Távolugrásban első Haluska 659 cm. Súlydobás előnyversenyben Forbáth előny nélkül 1360 cm.-el harmadik lett. 400 méteres előnyversenyben első Friedmann (FTC) 35 m. előnnyel 49 mp., második Kurunczy előny nélkül 50.4 mp. Gerelydobásban első Csejthey 57 m. 80 cm. Hármastugrásban első Haluska 1367 cm.

A III. kerületi TVE. rendezésében lefolyt uszóverseny főbb eredményei a következők: 200 méteres uszásban első Szigritz 2 p. 3 mp. 400 méteres melluszó bajnokságban első Hollósi 6 p. 34 mp. Országos rekord. Vízipóló keyraddöntőben FTC — MAC 4:0.

Folyamregattán nyolcevezős folyambajnokságot Hungária csapata nyert. Pannonia ezer méternél feladta. — A rendkívül érdekes eredményről nem kaptunk részletes értesítést. Hosszu évek óta először sikerült most a Hungáriának a Pannonia előtt végeznie.

Legtökéletesebb, legizlésebb

**hálószoba és egyéb
butorok, amerikai
irodai berendezések**

FODOR TESTVÉREKNEI

a Faipari és Árukereskedelmi R.-T. I. rakata.

TARGU-MUREŞ, KORZO-KÖZ

5600

Haszonbérbeadó

Brassóban, a szentpéteri út mentén egy tagban 12 hold szántó 3 évre versenytárgyalás útján. Az írásbeli ajánlatok f. é. szeptember hó 12-én d. e. 10 óráig nyújtandók be Dr. Kölcze Károly ügyvéd (Kapu-uca 60 sz.) irodájában. A szóbeli versenytárgyalás ugyancsak f. é. szept. hó 12-én d. e. 11 órakor lesz nevezett ügyvéd irodájában. A versenytárgyalási feltételek nevezett ügyvédnél a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

5653

SILVANIA MŰSZAKI R.T.

Kórház-u. 64. Brassó, Kórház-u. 64.

Sürgőnycim: SILVANIA. Telefon 89 és 125.

A König Friedrich Augusthütte Dresden vezérképviselate raktárról szállítja a gyár gyártmányait u. m.:

**keretfűrészt, minden-
famegmunkáló
gépet,** butor-, bognár és fűrészlüzem részére.

Astra-benzinmotorok és szerszámgépek lerakata.

AEG képviselate és gyártmányainak lerakata u. m. elektromotorok, dynamok, szerelési anyagok stb.

Állandó nagy raktár mindennemű műszaki cikkekben.

KÖZGAZDASÁG

Országos kamarai kongresszus Nagyváradon

NAGYVÁRAD. (Saját tudósítónktól.) Románia kereskedelmi világa három napra Nagyváradra gyűlt össze, hogy az ország iparának és kereskedelmének legégetőbb kérdéseit megvitassák.

A kongresszusról következő tudósításunk számol be:

A kamarák országos kongresszusára, amely hétfőn reggel fél tíz órakor a városháza nagytérében kezdődött meg, közel négyszáz vendég érkezett Nagyváradra, akiket az itteni kamara agilis elnöksége jórészt magánosoknál szállásolt el. Nagyváradra érkezett Christodorescu iparügyi államtitkár is, a kereskedelmi miniszter képviseletében. Megjelent a kongresszuson Mosoiu miniszter is.

A kongresszust Barbu Romulusz, a nagyváradai kamara elnöke nyitotta meg. Üdvözölte Mosoiu minisztert, majd rátért arra, hogy a pénzühiány milyen súlyosan érezteti hatását a kereskedelmen és iparon és hogy a közönség bizalmatlansága nem segít ezeken a bajokon. Kérte a megjelenteket, hogy mélyreható megvitatás tárgyává tegyék a tárgysorozat egyes pontjait.

Ezután Mosoiu miniszter emelkedett szólásra.

— A kormány üdvözlét hozom és kívánom, hogy a világkrízis idején az ország ipari és gazdasági fejlődését segítsék elő. Megnyitja a kongresszust.

Christodorescu államtitkár a külföldre távozott kereskedelmi miniszter nevében üdvözlöi a kongresszust és eredményt kíván annak munkájához. Hangsúlyozza, hogy az itt hozott határozatokat a kormány is figyelembe fogja venni az ország iparának fejlődésére. Üdvözlöi a várost, a prefektust és a polgármestert a miniszter nevében.

Bucico Coriolan polgármester a város nevében üdvözlöi a kongresszust és a kormány képviselőit. Ezután Barbu Romulusz a gyűlést öt percre felfüggesztette. Szünet után a napirend összeállítása fölött volt hosszú és elkeseredett vita, amelynek folyamán több pontot kicséréltek. A vita délig tartott, amikor délután 4 órára halasztották a gyűlés folytatását. Délben 1 órakor négyszáz terítékes bankett volt a katolikus kör dísztermében.

A délutáni gyűlést Gancievici, a craiovai kamara elnöke nyitotta meg a spekulatörvényről tartott kritikájával.

A háború utáni bankjegybőség okozott minden bajt, a spekuláció elfajulását is, aminek az árak emelkedése és a pénz elértéktelenedése lett a következ-

ménye. A termelés csökkent, megszűnt a takarékoság és az egységes gazdálkodás, amely nélkül nem lehet tisztességes, fejlődő kereskedelmet és ipart feltételezni. De tagadhatatlan tény, hogy az ármegállapítást is mostohán kezelték. Nem vették figyelembe a világparitást, már pedig ebből kellett volna kiindulnia kereskedelmi politikának. A kereskedelmet és a gazdálkodást nem lehet törvényekkel szabályozni.

A MAI PÉNZPIAC

Kedd, szeptember 9.

A világpiacra lényeges változás nincs. A belföldi piacon tegnap délután 36.20 lejes svájci franknak megfelelő árfolyamokon indul a piac lanyha irányzat mellett. Ma reggel a kezdő árfolyam ugyanaz. A lanyha irányzat tovább tart, úgy, hogy 35.80-as árfolyamig lanyhul a piac. Később Bukarest erős vásárlásba fog s a szabad árut mind felveszi. Déli záró árfolyamok: egy svájci frank 36.20 lej, egy dollár 191, egy angol font 860, egy olasz lira 8.50, egy francia frank 10.40, egy cseh korona 5.73, egy lejért 375 osztrák, illetőleg 390 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárástól való eltérések). Nyitás: egy dollár 5.33 és háromnegyed († háromnegyed), egy angol font 23.69, száz francia frank 27.80 (—30), száz olasz lira 23.20 és egynegyed (—5 és háromnegyed), száz cseh korona 15.92 és fél († kettő és fél), száz dinár 2.95, száz lej 2.75, száz magyar korona 0.69, száz osztrák korona 0.75, száz járadék márka 126 és háromnegyed.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Nyílttér

A „Deutsche Tagespost”
Tekintetes Szerkesztőségének
Nagyszeben

A »Deutsche Tagespost«-ról valamikor úgy hallottam, hogy hiteles információk alapján komolyan szerkesztett lap.

Csodálkoztam ma, amidőn a kezembe akarják adni a 202. számú e hó 2-án megjelent példányát és felolvassák az abban »von Deutschtum in der Marmarosch« című cikket.

Tekintetes Szerkesztőség!

Az én személyemmel való beállítás a cikknek a »kurta nemes«-től kezdve, végig valótlanság, rosszindulatú hazugság. Engem a szerepemért elismerés illelne. Egyszer már egy e tárgyban tett kerítés mellőli férfias nekirugaszkodást lefricskáltam.

Ne bízzék a szerkesztőség holmi a sötétben a kerítés mögül ócsárolgató »Verein«-pénzre számító jellemében vagy talán jellemében.

Lám, most, hogy nem volt óvatos, alaposan félre lett vezetve.

Hagyományosan úgy a fajom, mint az abban érdemeiért kitüntetett nemesség egyenes, nyílt, jellemes, becsületes törvénytisztelő voltához én sem fogok sem a fajomra, sem pedig több százados nemességemre egy makulányi árnyékot hozni.

Önérzetesen, büszkén, tiszta lelkiismerettel és felemelt fejjel pirulás nélkül járhatok.

Az ilyen cikkek pedig szálatlant keltenek bennem. Zárószorai pedig nem vétették el a hatást; csunyául megijedtem. — Végeztem mindenkorra.

Felső Visó, 1924. szept. 7.

Illó tisztelettel:

Br. Kovassy István.

*Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hölgyek és masamódok figyelmébe!

Párisi és bécsi mintára, modern, villanyerőre berendezett női kalapgyárat nyitottam bécsi munkásokkal, ahol a legelegánsabb és legújabb párisi és bécsi formák után új filz- és velour-kalapok készülnek. Filzkalapok már 350 lejtől. Masamódok óriási árkedvezményben részesülnek új árunál és alakításnál. — Egyben tudatom a t. hölgy és masamód vevőimmel, hogy alakítások 48 óra alatt elkészülnek. — Minden hölgy, mielőtt kalapját megvenné, tekintse meg kirakatomban feltűnően olcsó árait, melyek Nagyromániában a legolcsóbbak. Továbbra is a t. vevőim pártfogását kérve

Kalapüzlet: Kapu-ucca 40. szám.
Gyár: Kapu-ucca 6. szám.

teljes tisztelettel:

K. Szabó Rózsika.

Csak néhány napig tart!

Rendkívüli alkalom!

MINDENKINEK FONTOS!

A nagyérdemű közönség széles rétege használta már ki a mai napig üzletünk felosztása folytán rendkívül olcsó árainkat és előnyére meggyőződhetett arról, hogy áraink jóval alatta állanak az egyes cikkek mai napiáránál.

Kiköltözködésünk időpontjától csupán néhány nap választ el, mely időre az összes raktáron levő cikkek árát ismétellen redukáltuk, hogy mindenkinek kivétel nélkül alkalmat és lehetőséget nyujtsunk ruházati cikkekbeni szükségletének legkedvezőbb beszerzésére.

Teljes tisztelettel

KLEIN JÓZSEF ÉS FIA

BRASSÓ, KOLOSTOR-UCCA 24.

Vételkényszer nélkül!

Mindenki meggyőződhetik!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára 3 lei. — Vastagabb betűvel 6 lei. Állást keresőknek 25%o engedmény. — Legkiseb apróhirdetés ára 30 lei.

Alóliroztak a szív legmélyebb fájdalmával tudatják, hogy a forrón szeretett jó férj, apa, nagypapa, após testvér és rokon

Kopatz János

a Zernesti Cellulosegyár főzörmestere

f. hó 7-én reggel, életének 58-ik és házasságának 26-ik évében, hosszas szenvedés után az Urban csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait folyó hó 9-én d. u. 3 órakor fogják a brassói kórház halottas kamrájából a postaréti róm. kath. temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Brassó, 1924. szept. 8.

A gyászoló család.

Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!

5658

Mélyen megszorodott szívvel tudatom úgy a magam valamint az összes rokonság nevében, hogy forrón szeretett jó feleségem

KOCIS MIHÁLYNÉ

született FEKETE LUIZA

életének 20-ik évében és

ARANKA

kis leánykám, életének 4-ik havában, rövid és súlyos szenvedés után csendesen elhunytak.

Drága halottaim földi maradványait f. hó 10-én délután 4 órakor fogják a róm kath. egyház szertartása szerint a Hosszu-u. 26. sz. alatti gyászszobából a postaréti temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Brassó, 1924. szeptember 10.

Kocis Mihály.

Nyugalma legyen csendes és emléke áldott!

5659

Autó kisorsolás.

I-ső díj 36 H. P. 6 üléses luxusautó teljesen jókarban, II-ik díj 10.000 lei, III-ik díj 5000, IV-ik díj 2500, V-ik díj 1500 és VI-ik díj 1000 lei.

1 jegy ára 250 lei.

Jegyek kaphatók:

Brassóban: a Korona-szálloda portásánál, Csíkszeredán: Kovács-drougériában

A kisorsolás 1924 október 12-én fog megtartatni Csíkszeredában. — A kisorsolás eredménye e lapban fog közzétettni.

5654

Személyszállító autó-vállalat. — **Jancsó. Telefon 5-30 Brassó, Fekete-ucca 44.** 5648

Cimexol holtbiztosan kiirt minden **poloskát** családostól. Egy üveg ára 20 lei. Főlerakat: Krafft & Herberth, Brassó. 5088

Fehernemű most kelt vásárolnia, Wlaat & Wlaat cégnél, ahol a régi mintákat olcsón kiárusítják. 5172

Személy autó eladó. Brassó Fekete-ucca 44. sz. Jancsó. 5221

Autó vezetői tanfolyam 4 heti kurzus kezdődik **Segesváron** okt. 1-én jelentkezők 18 évtől föl. Berk Antal Segesvár, Hülli-ucca 35. 5499

Kitűnő szemviz előállításához keresek társat. A szemviz gyakorlatilag már számtalan esetben bevált, kezelő orvosok csodálkozására reménytelen esetekben is. Sok köszönő levél magánosoktól, intézetektől stb. Ajánlatokat „csodaszer” jellegre a kiadóba kéretnek. 5545

Szépség ápolásáról prospektust bárkinek ingyen, bérmentve küld „Diana” gyógyszerár, Oradea Mare (Nagyvárad 3.). 5567

Szállítók ipari és etkezői burgonyát. Kiss Ferenc Covasna. 5585

Intelligens izz. családhoz 3-4 iskolás tanuló teljes ellátással, **zongora és fűrdőszoba** használatával felvétetik. Cim 5586 sz. alatt a kiadóban.

Nagy háromrészes szekrény olcsón eladó. Hercz papírkereskedés. 5674

Kéményseprő segédet keresek állandó munkára szeptember 15-re, esetleg október 1-ére. Schuller Gyuláné kéményseprőmesterné, Lonea (jud. Hunedoara). 5646

Eladó a Katonakórház-ucca 2. számú ház. Értekezni ugyanott. 5641

Imecsfalván 1924 szeptember 14-én délelőtt 10 órakor a Geréb-féle kuriát az örökösök önkéntes magánárverésen el fogják adni. Árverési feltételek megtekinthetők dr. Imreh Samu ügyvéd irodájában Kézdivásárhelyen. 5643

Keresek első elemista leánykám mellé okleveles tanítónőt német nyelvismerettel. Családtagként tekintetik. Cim 5642 szám alatt a kiadóba

Társulnék meglevő jó üzlethez 250-400 ezer lejig. Megkeresések „Aktív” jellegre a kiadóba. 5640

Háztartás felhagyás végett 3 szoba butor eladó. Egy alig használt Palisander ebédlő eladó, egy jó zongorával. Egy szoba, konyha új fehér hálóról eladó 15.000 lei, lakbér havonta 500 lei, rögtön beköltözhető. — Egy modern családi ház 6 szoba, mellékhelyiség, kert, rögtön beköltözhető, 400.000 lei. — Házépítésre alkalmas telkek. — Egy mosóda berendezés olcsón eladó. — Bolgárszegen 2 szoba, konyha 20.000 lei évi bér. — Kapu-uccában egy ház olcsón eladó. Friedmann Marie, Vár-ucca 47. 5639

Keresünk elsőrendű gyalumestert, aki nagy Bolynder gyalugéppel már dolgozott és a ládamanipulációban is járatos. Ajánlatok a kor, eddigi működés és fizetési igények megjelölésével az Unió Erdőipar ghimesfageti üzemevezetőség címére intézendők. 5664

Kétjratu gőzmalom szitával és egy 8-as Máv. cséplőgarnitúra eladó. Cim: Veres Károly, Susani, Arad megye. 5612

A köpeczi ref. egyház-község tornyának és tornya fedélzetének javítását árlejtésen kiadja 1924. szept. 14-én délután a papilakon. Árlejtési feltételek ott megtekinthetők. Elnökség. 5590

Eladó egy ház. Boly-nya, Malom-u. 38. 5659

Megbízható

5675

villanyszerelők

(installatíóhoz) és két tanuló felvétetik.

SOJKA, TARTLER, IZSEPI & Co. villanyszerelési vállalat. Brassó, Károly herceg ucca 23 sz.

Szabott árak!

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Kérjük látogassa meg

Sucursala **LUCA P. NICULESCU**SSOR. **JOAN MUNTEANU**

Brassó, Fekete-ucca 2 szám alatti üzlethelyiségét

A n. é. közönség megtalálhatja itt

a legkülönbözőbb árukat, meglepően olcsó reklámárak mellett.

Sifon 90 cm. széles — — — — —	méterenként	36 L-től feljebb
Fehér batist fehérneműnek — — — — —	"	32 "
Fehér- és színes batist függönyöknek — — — — —	"	30 "
Karton különböző színekben — — — — —	"	30 "
Színes barchend — — — — —	"	30 "
Ingzefiřek — — — — —	"	40 "
Férfi- és női szövetek 140 cm. — — — — —	"	225 "

Finom férfiszövetek öltönyök, felöltők, raglanok részére, plüss szövetek, barchendek, zefiřek, stb. meglepően olcsó árak.

Kérjük a t. vevők közönség raktárunk vételkötelezettség nélküli megtekintését, áruink minősége és áraink olcsóságáról való meggyőződése végett.

990

Eladó egy csizma-varrógép. Mühlbacher, Hosszu-u. 27. 5656

Két fiatalember butorozott szobát keres. Cim 5-66 szám alatt a kiadóban.

Burgonyát, legelsőrendűt legolcsóbban prompt szállít Bayer Károly, Tg. Secușc (Kézdivásárhely). 5663

Üzletberendezés jó állapotban olcsón eladó. Cim 5661 szám alatt a kiadóban.

Gesucht deutsche Erzieherin zu 2 Kindern Offerte mit Ausprüchen an dr. Sebestyén Advocat, Aleșd, Bihor. 5660

Elsőrendű **kóser** házikoszt Kórház-ucca 12. sz. (földszint). Ugyanott 2 iskolásfiu teljes ellátásra felvétetik. 5655

Irodaszolga állandó alkalmazásra felvétetik. Értekezni a kiadóhivatalban.

Állást keres több évi irodai gyakorlattal rendelkező perlekt román, magyar, német levelezőkönyvelő. Cim: „Hermes” jellegre e lap kiadóhivatalához. 5648

Ügyes fiatal fodrászsegédet keresek. Fizetés teljes ellátás és jó mellékjövdelem. J. Sporer, Kóhalom (Cohalm). 5647

Olcsón eladó szőrmraktár. Van 45. többnyire festett rókabőr, bárány-, kecskebőr, egyéb szűcsárak és szűcsgépek. Cim: Mező M., Targul-Mureș, Strada Praporgescu No 5 a. 5665

Benősülne állásban levő vagyonnal rendelkező gazdasági segédtszít. Leveleket „Komoly” 33 éves” jellegre a kiadóba kérek. 5645

Főszerezői, főgépész vagy művezetői állást keres 40 éves, nős, gyermektelen egyén, kinek az összes vezérművű condensációs gépekről van vizsgája. A villamoságról és az összes hőerőgépekről Budapestenyert képesítést. Kizárólag nagyobb üzemekhez (bányatelep, fűrésztelep, nagy malmok, márvány bányák, üveggyárak, városi villamos-művek) ajánlkozik és olyan helyre, ahol állandó alkalmazást talál. Jelenleg városi villamosági főszerező. Érti az összes gőzgépek, kazánok, dinamógépek, motorok szerelését, javítását. Az összes szerszámgépeken dolgozni tud. Authogén hegesztő. Iparvasuti mozdonyok, drótfűrészek, levegőgépek, kompresszorok, villamos fűrgépek, szállító gépek, az összes szivattyúk kezelését, javítását érti. Elhanyagolt városi világítást helyre hoz. Transzformátorokat javít és tekeresel. Szíves megkereséseket „Öreg legény” jelige alatt kér a kiadóba. 5670

Keresek nagyobb mennyiségű I-a étkező burgonyát, régi és új tengeřit. Ajánlatok Hirschpeck A., Reșița, Str. Mihai Viteazul 9. 5644

Suche ein junges 12-15 Jahre altes Mädchen für mein Geschäft Johannisgasse 28. Suche auch eine Magd zu 2 Kinder. 5634

Román regátbéli ügyvéd ki nemetül is beszél társulna helybéli ügyvéddel. Cim 5601 sz. alatt a kiadóban.

Keresek két szobás lakást a belváros területén. Cim 5605 szám alatt a kiadóban.

Egy jó munkás **hentes** ség ki szakmáját tökéletesen érti, magas fizetéssel azonnal felvétetik. Csak elsőrendű munka erők jelentkezzenek. Máté, Brassó, Vasut-u. 45. 5604

Szeszgyárvezető állást keres kiváló praktissal Besz János Nisipeni. Jud. Szatmár. 5610

Gépész állást keresek teljes ellátással 13 éves leányomhoz, ki a III. g. o. magyar tárgyaiból előkészítene, mint magántanulót, Szűcs Dezső, Tg.-Mureș, Főter 45. 5620

Tanítónőt keresek teljes ellátással 13 éves leányomhoz, ki a III. g. o. magyar tárgyaiból előkészítene, mint magántanulót, Szűcs Dezső, Tg.-Mureș, Főter 45. 5620

Kereskedelmi alkalmazott testi hibával feleségül venne hasonló nőt. Özvegyek elnyben. Levelek (A) jellegre keretnek Löbl Hirlepiroda Temesvár. 5623

Malom eladás: Nagyváradhoz közel vasuti állomás közvetlen közelében eladó 4 járatu henger malom modern felszereléssel olaj malom berendezéssel lakóház és gazdasági épületekkel együtt. Értekezni lehet Dr. Sarkadi Sándor ügyvéd, Nagyvárad, Regele Ferdinand No. 16. 5624

Gyakorlati ragasztó v. tanuló felvétetik felsőresz készítéshez. Bieber Frigyes, Buzasor 9. 5628

Egy ház eladó. Brassó, Gyár-ucca 64. Kovács Albert. 5638

4-500.000 lejt venne kölcsön teljesen tehermentes ingatlannal nagyértékű berendezéssel rendelkező gyáripari vállalat többszörös biztosíték mellett, lehetőleg privát helyről. Ajánlatokat kamatt feltüntetésével „Keresztény vállalat” jellegre a kiadóba kérjük. 5636

Keresek fiatal, 12-15 éves leányt üzletem részére. Szt. János-ucca 28. Ugyanitt kerestetik egy szolgáló 2 gyermek mellet. 5635

Délutáni, esti **könyvelés**t, könyvitel tanítást, magyar-román levelezést vállalom. Cim 5672 szám alatt a kiadóban.

Springer fogászati műteremben egy fiatal leány és egy gyakornok felvétetik. Fekete-u. 40. 5674

Két iskolás leány német család elvállal teljes ellátásra. Irene May, Brassó, Arvaház-ucca 8. 5668

Vidéki zsidó család románul is tanítani tudó tanítónőt keres a 1924-25-ös tanévre, a polg. leányiskola II-ik és IV-ik osztályát magánuton végezni szándékozó 2 leánygyermek mellé Zongora tanítók elnyben. Ajánlatokat az igények feltüntetésével és fényképpel ellátva 5667 szám alatt e lap kiadóhivatala továbbít.